

Notat

Til: Ordfører

Kopi til:

Saksbehandler: Rådmann/Trine Pettersen Grønbech

Vår referanse: 15/77 - 12 / FA - S11

Dato: 05.11.2015

Emne: Brev frå Bevaring av Vaksdalvassdraget vedrørende opmoding om å ta saka opp til ny handsaming

Oppsummering:

Bevaring av Vaksdalvassdraget har opmoda kommunen i brev av 28.09.2015 om å ta opp til ny vurdering saka om høyringsuttale i høve søknad frå Boge Kraft AS om utbygging av Boge 3. Ordfører har bedt rådmannen om eit notat om dette. Notatet presenterar kort bakgrunn og vedtak i saka, om det er høve til å ta saka opp på nytt og kven som er rette organ til å gjere det, samt vurdering av om det er faglege spørsmål som burde vere belyst når ein velgjer å gå frå ein negativ til ein positiv høyringsuttale. Rådmannen konkluderar med at det samla kan seiast å vere sakleg grunn for å ta saka opp til ny vurdering. Ein måte å gjere det på kan vere å be om eit saksframlegg som gir grunnlag for to alternative høyringsuttalar; ein negativ og ein positiv.

Bakgrunn:

Boge Kraft AS søkte NVE den 30.12.2014, om løyve til bygging av Boge 3 i Vaksdal kommune. Det er òg søkt om løyve etter energilova for bygging og drift av Boge 3 med tilhøyrande koplingsanlegg og kraftline.

Vaksdal kommune er høyringspart og skal på bakgrunn av utbyggjar sin søknad gje ein positiv eller negativ innstilling til tiltaket, der vurderingstemaet for kommunen er om dei lokale fordelane ved tiltaket oppveigar dei lokale skadene og ulempene. Konesjonsmyndigheitene vil gjere ei breiare vurdering, under dette kva for nasjonale omsyn som gjer seg gjeldande, slik at kommunen si oppgåve i første rekkje er å vurdere tiltaket med «lokale auge». Dette er problematiske vurderingar og grensesnitt for dei fleiste kommunar.

jf. bl.a. Ot.prp.nr. 43 (1989-1990), merknader til § 2-1, hvor det vises til at "[o]ffentlige organer som skal få meldingen til uttalelse er bl.a. forvaltningsinstanser som har ansvaret for allmennhetens interesser som f.eks. fylkesmannen, berørte kommuner og fylkeskommune". Under allmenne interesser er samme sted angitt å høre "bl.a vitenskap, kultur, naturvern og friluftsliv, landskap, fugletrekk, fisk, næringsliv samt det berørte lokalsamfunn og de berørte kommuner".

Kommunestyret gjorde i møte den 4. mai 2015 (sak 26/2015)følgjande vedtak:

«Vaksdal kommune rår frå at det vert gjeve konsesjon for Boge 3 kraftverk. Bogevatnet vert nytta som kommunal drikkevasskjelde i enno 2-3 år og seinare som reservevasskjelde. Tiltaket kan gje negative effektar for dette. I tillegg vil endra tapperegime med overføring av Krossatjørnane til Svartavatnet og tapping av dette vatnet med tunnel ned at til ny kraftstasjon ved Bogevatnet vera negativt i friluftsamheng med tørrlagde elvefar og sørjerender i magasina. Vaksdalvassdraget vil missa vassføringa frå Svartavatnet. Dette vassdraget er frå før kraftig regulert og nye reguleringar er planlagt med fråføring av vatn i øvre del til Samnanger»

I brev frå Boge kraft AS til Norges vassdrags- og energidirektorat av 01.06.2015 vert Vaksdal kommune anmoda om å ta saka opp til ny vurdering

Det vart gjort ein endring i søknaden:

1 Vegen langs Bogevatnet fram til kraftstasjonen vert senka under sumarsesongens lågaste regulerte vasstand (LRV), som er 1 meter under HRV. I konsesjonssøknaden som vart handsama i kommunestyret 4. mai var vegen lagt 0,1 m under HRV.

Når det gjeld natur og miljø peiker Boge kraft på at det ikkje vert endringar i reguleringsregimet for Krosstjørna. Vidare så peiker Boge kraft på at restfeltet ned mot fossen i Fossadalen har same storleik som nedbørfeltet til Krosstjørnane slik at det visuelle inntrykket av fossen i nokon grad vert ivareteken.

Fråføring av vassføring til Vaksdalsvassdraget utgjer 21 % i nær Svartavatn, medan den gradvist minkar nedover i vassdraget til 3 % nedst i vassdraget.

Vaksdal kommune si handsaming av opmodinga frå Boge Kraft AS om å sjå på saka på nytt

Rådmannen vurderte informasjonen frå Boge kraft om vassføring og regluringsregime til ein presisering basert på kjente opplysningar i konsesjonssøknaden. Dei negative effektane for natur og friluftsliv vert som før. Det vart likevel vist til at senking av vegen langs Bogavatnet er vil redusere risikoen for motorisert ferdsl langs Boge vatnet, og er såleis positivt for drikkevasskjelda. Rådmannen rådde til å ta saka til orientering.

Opmodinga frå Boge Kraft AS vart registrert inn i kommunen 21.06.2015. Saka vart lagt fram og registrert som tilleggssak for Vaksdal kommunestyre i møte den 22.06.2015. Kommunestyret ga Vaksdal formannskap fullmakt til å handsame saka i første møte i august. Årsaka var slik det vart uttrykt i møtet at det var stor saksmengd og at det var siste ordinære kommunestyremøte i perioden: «2 tilleggssaker var utsendt på epost til gruppemøta - kommunestyret slutta seg til at sakene ikkje kunne behandlast i dette møtet. Formannskapet fekk fullmakt til å behandla sakene i sitt første møte i august. «

I Formannskapet 17.08.2015 vart det lagt fram endringsframlegg frå Heidi Rongved, på vegner av AP, SP, KRF:

«Vaksdal kommune rår til at det vert gjeve konsesjon for Boge 3 kraftverk. Det bør leggast inn i konsesjonsvilkåra at alle omsyn vert tekne for at Bogevatnet skal vera kommunal drikkevasskjelde i 2- 3 år og sidan vera reservevasskjelde for Vaksdalbygda.

Framføringsveg til kraftverket skal liggja ein meter under sommarsesongens lågaste regulerte vasstand.

Oppstart av utbygginga skal ikkje starta før ny drikkevasskjelde i Sædalen er på plass.»

Framlegget vart vedteke mot 1 røyst (SV)

Bevaring av Vaksdalvassdraget bad formannskapet om å handsame saka på nytt i brev dagsett 28.09.2015. Det vart samstundes bedt om at saka vart lagt fram for kommunestyret.

Det vert mellom anna vist til at:

«Det er uforståeleg og vert opplevd som udemokratisk at ei omstridd utbyggingssak vert handsama utan moglegheit for debatt i eit breitt samansett kommunestyre, og utan at bygdefolket er førebudde på ei endring i tidlegare vedtak. Av kommunens postliste ser det ut som Boge krafts anmodning om ny handsaming er registrert mottatt 21. juni, dagen før vårens siste kommunestyremøte. Dersom dette var for kort tid til å handsama anmodinga, burde ho vore lagt fram under neste kommunestyremøte»

Spørsmålet vert då om det er høve til å handsame saka på nytt

Så lenge saka ikkje er tatt til avgjerd i NVE er det i prinsippet ikkje noko til hinder for å supplere eller endre høyringsuttala frå kommunen.

NVE opplysar at dei har ein del saker som ligg føre i køen og dei vil difor først ta saka opp til handsaming etter årsskiftet 2015/2016. Det er dermed fullt mogeleg å gje ytterlegare innspel fram til 31.12.2015. Ytterlegare innspel frå Vaksdal kommune vil ikkje føre til krav om ny høyring.

Kven er då rette organ til å eventuelt omgjere/gje ytterlegare innspel på vegne av kommunen

Formannskapet fekk ei heilt konkret fullmakt til å handsame saka i første møte i august. Delegasjonen var gjort som følge av praktisk arbeidsfordeling i høve ferieavviklinga, og at kommunestyret hadde sitt siste ordinære møte i perioden i juni 2015. Det var ikkje noko som tyda på at kommunestyret meinte at saka som sådan var overført til formannskapet etter at kommunestyret var satt igjen i ordinær verksemd. Ei eventuell omgjerding av vedtaket lyt då kommunestyret ta stilling til. Dette følgjer også forutsetningsvis av kommunelova § 76: *«Kommunestyret kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i same utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket sjølv»*

Ein høyringsuttale kan dessutan karakteriserast som ei politisk meiningsytring som det til einkvar tid rådande politiske fleirtal kan supplere eller endre. Det er no eit nytt politisk styre etter valet og saka har vekt stor merksemd, noko som i seg sjølv kan vere sakleg grunn for å sjå på saka på nytt i kommunestyret.

For enkeltvedtak gjeld det særlege avgrensningar på kva avgjerder eit organ kan omgjere, men dei kjem ikkje til anvending her. Formannskapet sitt vedtak heimlar heller ikkje noko inngått løfte/avtale med Boge Kraft som hadde kunnet binde kommunestyret sitt høve til å sjå på saka på nytt.

Når NVE stadfester at kommunen kan få utvida frist til å sende inn opplysningar til 31.12.2015 er det i prinsippet ikkje noko som avgrensar kommunestyret sitt høve til å uttale seg på nytt i saka.

Spørsmål om det er faglege grunnar for å sjå på saka på nytt

I konsesjonssaker er det viktig at kommunen syter for å kunne syte for best mogeleg balanse mellom fordelar og ulemper gitt at konsesjon blir gitt. Vassressurslova §§ 25 og 26 heimlar høve for NVE til å setje vilkår for eventuell konsesjon. Det er sentralt at kommunen presenterer område det er viktig for kommunen å regulere gjennom vilkår. Høve til å avtalefeste viktige tilhøve er også ein viktig del av prosessen. Vedtaket har med høve til å fastsetje viktige vilkår, jf vassressurslova §§ 25 og 26.

Men det kan vere eit poeng at sakshandsaminga har leia fram mot negativ uttale. Såleis er det ikkje fagleg vore vurdert verknader av at kommunen likevel stiller seg positiv, dvs om kommunen har påpeikt alt som må vere av vilkår eller andre viktige forhold for kommunen i ein eventuell avtale med utbyggjar.

Rådmannen har etterspurt juridisk bistand for kvalitetssikring og vurdering av viktige vilkår frå advokatkontoret Lund & Co, som også er sekretariatet til Landssamanslutninga for Vasskraftkommunar (LVK). Det er her tale om ei veldig lita utbygging (under 5GWh) slik at det neppe kan bli tale om noko økonomiske ytingar til kommunen i ein utbyggingsavtale. (Ein kan ikkje sjå at det nokon stad er inngått nokon utbyggingsavtale på under 5 GWh der det er gitt økonomiske ytingar til kommunen.) Men kommunen burde vurdert kor vidt det bør etablerast ein samordningsavtale med utbyggjar. Det som då først og fremst kan vere aktuelt i ein slik samordningsavtale med utbyggjar er føresegner som tek sikte på å avbøte eventuelle negative verknader av kraftutbygginga, under dette avtalevilkår som sikrar den kommunale drikkevassforsyninga.

I ein eventuell positiv høyringsuttale er det altså turvande å spele inn også kommunen sitt syn på kva som bør regulerast i ein slik samordningsavtale, saman med andre vilkår. Det er meir krevjande å få gjennomslag for kommunen sine behov om dette først vert spela inn seinare i prosessen. Det er fleire punkt som då burde vore vurdert med i ein positiv høyringsuttale:

- Minstevassføring
- Fiskeutsetting
- Oppstart av utbyggunga kan ikkje setjast i gong før ny drikkevasskilde i Sædalen er på plass
- Vilkår som : At Bogevatnet skal vere reservevasskilde. Viss Bogevatnet i framtida vil bli benytta som hovudvasskilde igjen skal drikkevassforsyninga ikkje på nokon måte bli negativt berørt og Boge Kraft As forpliktar seg til umiddelbart å utbetre drikkevassforsyninga, og om naudsynt skaffe berørte innbyggjarar tilfredsstillande drikkevatt frå anna vasskilde inntil forholdet er utbetra
- Avbøtande tiltak for natur, friluftsliv så som til dømes kor vegen skal gå, om utbygginga skal skje vegløs
- Regulering av kva som skal skje med massane frå boreholet frå Svartavatnet til Bogevatnet. Utbyggjar pliktar å samordne plassering og bruk av overskotsmassar med kommunen, og dersom kommunen er interessert, blir det inngått rutinemessig nærmare avtalar om korleis, til dømes uttak av massar, skal skje

Det er ikkje krav om grunngjeving av kvifor kommunen velgjer å gje positiv eller negativ høyringsuttale, men det er ofte turvande å uttrykkje grunngjevinga i vedtaket. Dette vedtaket kunne med fordel ha vore grunngjeve og vore gjort gjenstand for ei meir omfattande sakshandsaming for korleis å ta i vare kommunen sine interessar ved ein positiv høyringsuttale. Kommunen går frå å vere veldig negativ til å vere positiv, utan at det kan visast til ei vesentleg endring i prosjektet. Det er ikkje uvanleg at kommunar endrar oppfatning undervegs i

søknadsperioden, men då på bakgrunn av større endringar i konseptet enn det som synast vere tilfellet her.

Samla kan det såleis seiast å vere sakleg grunn for å ta saka opp til ny vurdering. Ein måte å gjere det på kan vere å be om eit saksframlegg som gir grunnlag for to alternative tilrådingar; ein negativ og ein positiv.